

Załącznik do UCHWAŁY Nr 240/XLVI/2022
RADY POWIATU GORZOWSKIEGO
z dnia 25 kwietnia 2022 r.

**PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE GORZOWSKIM
NA LATA 2022 -2024**

Gorzów Wlkp. marzec 2022

Autorzy: Adriana Tutak

Anna Chyczewska-Pietrzak

*„Dla dobra dzieci, które potrzebują
szczególnej ochrony
i pomocy ze strony dorosłych, środowiska
rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości
i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny
rozwój i przyszłą samodzielność życiową,
dla zapewnienia ochrony przysługujących im
praw i wolności,
dla dobra rodziny, która jest podstawową
komórką społeczeństwa oraz naturalnym
środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich
jej członków, a w szczególności dzieci,
w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla
rodziny przeżywającej trudności w
opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz
skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich
może być osiągnięta przez współpracę
wszystkich osób, instytucji i organizacji
pracujących z dziećmi i rodzicami”.*

(preambuła z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Spis treści

WSTĘP	
1. Diagnoza pieczy zastępczej na terenie Powiatu Gorzowskiego	str. 9
2. Analiza SWOT systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gorzowskim	str. 17
3. Program działań związanych z pieczą zastępczą w Powiecie Gorzowskim na lata 2022 – 2024	str. 21
4. Baza instytucji związanych z działalnością w obszarze pieczy zastępczej w Powiecie Gorzowskim	str. 27
5. Zakończenie	str. 28
6. Spis tabel.....	str. 29

WSTĘP

Dzieci, z uwagi na swoją niedojrzałość fizyczną i psychiczną, wymagają szczególnej troski i opieki. Ochrona ich praw powinna być przedmiotem działań podejmowanych nie tylko przez rodziców i organy władzy publicznej, ale przez każdego, kto jest świadkiem sytuacji zagrażającej szeroko rozumianemu dobru dziecka.

Dla prawidłowego rozwoju dziecka niezbędne jest zabezpieczenie wszystkich jego potrzeb, zarówno tych fizjologicznych, jak i emocjonalnych oraz społecznych. Rodzina jest najlepszym naturalnym środowiskiem do prawidłowego rozwoju, opieki oraz wychowania dziecka na każdym etapie jego rozwoju. Zaspokaja najważniejsze potrzeby każdego człowieka – potrzebę miłości i bezpieczeństwa. Rodzina stanowi podstawową komórkę życia społecznego, jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Jest pierwszą grupą społeczną w życiu dziecka od chwili jego narodzin, w której następują długotrwałe i systematyczne indywidualne relacje. To właśnie w niej dzieci zdobywają pierwsze doświadczenia. Rodzina to grupa, gdzie fundamentem jest zaufanie oraz silna więź emocjonalna. Z pokolenia na pokolenie przekazywane są uznawane wartości i wzorce. Jej członkowie są dla dziecka pierwszym modelem ról społecznych. Dziecko w rodzinie uczy się odpowiednio mówić i postępować, definiować siebie, innych i otaczający je świat. Rodzina dla dziecka stanowi istotne ogniwo trwałości, spójności i efektywności funkcjonowania szerszych struktur społecznych, z którą identyfikuje się ono jako jej członek i reprezentant,

a także gdzie współtworzy i uznaje wartości, postawy, obyczaje, wzory zachowania, postępowania i kultywowane w rodzinie poglądy. Najbliższe otoczenie modeluje w dziecku obraz życia codziennego i przygotowuje je do dorosłości. Rodzina kształtuje osobowość dziecka w największym stopniu. Dziecko na ogół jest bardzo silnie związane emocjonalnie z osobami wchodzącymi w skład jego naturalnego środowiska wychowawczego. W dobrze funkcjonującej rodzinie dzieci mają zabezpieczone wszelkie potrzeby i są odpowiednio chronione. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest dla dziecka najlepszym naturalnym środowiskiem rozwojowym.

Niestety istnieją rodziny, których funkcjonowanie jest zaburzone i wymagają one pomocy z zewnątrz, ponieważ same nie są w stanie rozwiązać problemów, które piętrząc się pogłębiają tylko ich niewydolność. Przyczyn dezintegracji rodzin jest wiele m.in. alkohol, narkotyki i inne używki, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie, eurosieroctwo, uzależnienie od komputera, telewizji. Powyższe sytuacje

w istotny sposób zaburzają lub nawet uniemożliwiają części rodzin sprawowanie prawidłowej opieki nad dzieckiem i prowadzą do powstawania sytuacji kryzysowych. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej powodować będzie wzrost zjawiska degradacji rodzin, a co za tym idzie pogorszenie sytuacji dzieci. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Dlatego też w sytuacji wystąpienia w rodzinie dysfunkcji należy podjąć wszelkie działania, których celem jest zapewnienie pomocy w wyjściu z kryzysu. W rodzinach przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci konieczne są interwencje charakteryzujące się dużym profesjonalizmem i zaangażowaniem wszystkich osób, instytucji oraz organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wsparcie prowadzone jest w formie pracy z rodziną, za zgodą rodziny i z aktywnym jej udziałem. Jednak nawet wzmocniona praca z rodziną nie zawsze przynosi pożądane rezultaty. Zdarzają się sytuacje, w których należy podjąć radykalne kroki i oddzielić dzieci od rodziców ze względu na ich dobro, a często i bezpieczeństwo. Konieczne staje się wtedy zabezpieczenie dziecku odpowiedniej opieki, często poza rodziną biologiczną m.in. w formie pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej oraz po wyczerpaniu wszystkich środków i możliwości, aby dziecko pozostało w domu rodzinnym.

System pieczy zastępczej to system zintegrowanych działań osób i instytucji mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez ich rodziców biologicznych. Najlepszym rozwiązaniem dla dziecka i społeczeństwa byłoby takie, aby dzieci mogły żyć i rozwijać się w środowisku, w którym się urodziły. We wszystkich działaniach dotyczących dziecka naczelnym celem powinno być jak najlepsze zabezpieczenie jego interesów. Działania te powinny uwzględniać podmiotowość dziecka oraz odbywać się z poszanowaniem jego praw i wolności, w szczególności prawa do godnego życia. Podstawowym założeniem pieczy zastępczej jest zapewnienie tymczasowej opieki nad dzieckiem i docelowy powrót dziecka do rodziny naturalnej. W przypadku kiedy praca z rodziną nie przynosi pożądanych efektów, kiedy przeszkody w sprawowaniu opieki są trwałe, a rodzice zostają pozbawieni władzy rodzicielskiej wówczas rozważa się możliwość wszczęcia procedury przysposobienia dziecka. Dlatego też, tak bardzo ważna jest po umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej praca

z rodziną naturalną, mająca na celu powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Rodzina otrzymuje pomoc w postaci poradnictwa, terapii rodzinnej, asystentury rodzinnej i pracy socjalnej.

Pojęcie pieczy zastępczej związane jest z działaniami na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jest to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, a system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Kwestie prawne związane ze wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej reguluje Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa m.in. zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz zasady jej finansowania.

Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny biologicznej lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej. Formy rodzinne pieczy zastępczej to rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa

specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej to placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest orzeczenie sądu. W przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd. Bywa też tak, że dziecko jest w pieczy zastępczej na własną prośbę, na wniosek rodzica lub osoby trzeciej, a także w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie po interwencji pracownika socjalnego.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która ją osiągnęła w okresie pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą odpowiednio, rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. Pieczę zastępczą organizuje powiat.

Regulacje prawne dotyczące wspierania rodziny oraz organizacji pieczy zastępczej zawiera ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 477). Na podstawie jej zapisów funkcjonujące rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem tworzone są przez wstępnych lub rodzeństwo. Pozostałe tworzą niezawodowe rodziny zastępcze oraz zawodowe rodziny zastępcze w tym specjalistyczne i pełniące funkcje pogotowia rodzinnego. Kolejną formę stanowią rodzinne domy dziecka.

Ustawa rozdzieliła zadania gminy i powiatu w ten sposób, że nakłada na samorząd gminny obowiązek wspierania i pracy z rodziną biologiczną dziecka, natomiast powiat – organizuje pieczę zastępczą, pracuje z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje Starosta za pośrednictwem organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez Starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu zlecono realizację tego zadania.

W Powiecie Gorzowskim jednostką organizacyjną realizującą zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. W strukturze organizacyjnej PCPR wyodrębniono zespół ds. pieczy zastępczej – Uchwała 279/2021 Zarządu Powiatu Gorzowskiego z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej sporządzony został na podstawie art. 180 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) z którego wynika, że do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim na lata 2022-2024 został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolski. Program został stworzony opierając się na analizie dotychczasowych działań, które były podejmowane na przestrzeni ostatnich 3 lat. Zawiera on diagnozę sytuacji pieczy zastępczej, uwzględnia lokalne uwarunkowania oraz ustala zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na terenie Powiatu Gorzowskiego w perspektywie 3-letniej na lata 2022-2024. Ponadto program zawiera część prognostyczną, w której nakreślone zostały kierunki działań oraz harmonogram ich realizacji. Program zawiera również zagadnienia dotyczące ewaluacji i monitoringu, które pozwolą ocenić efektywność jego realizacji.

I. Diagnoza pieczy zastępczej na terenie Powiatu Gorzowskiego

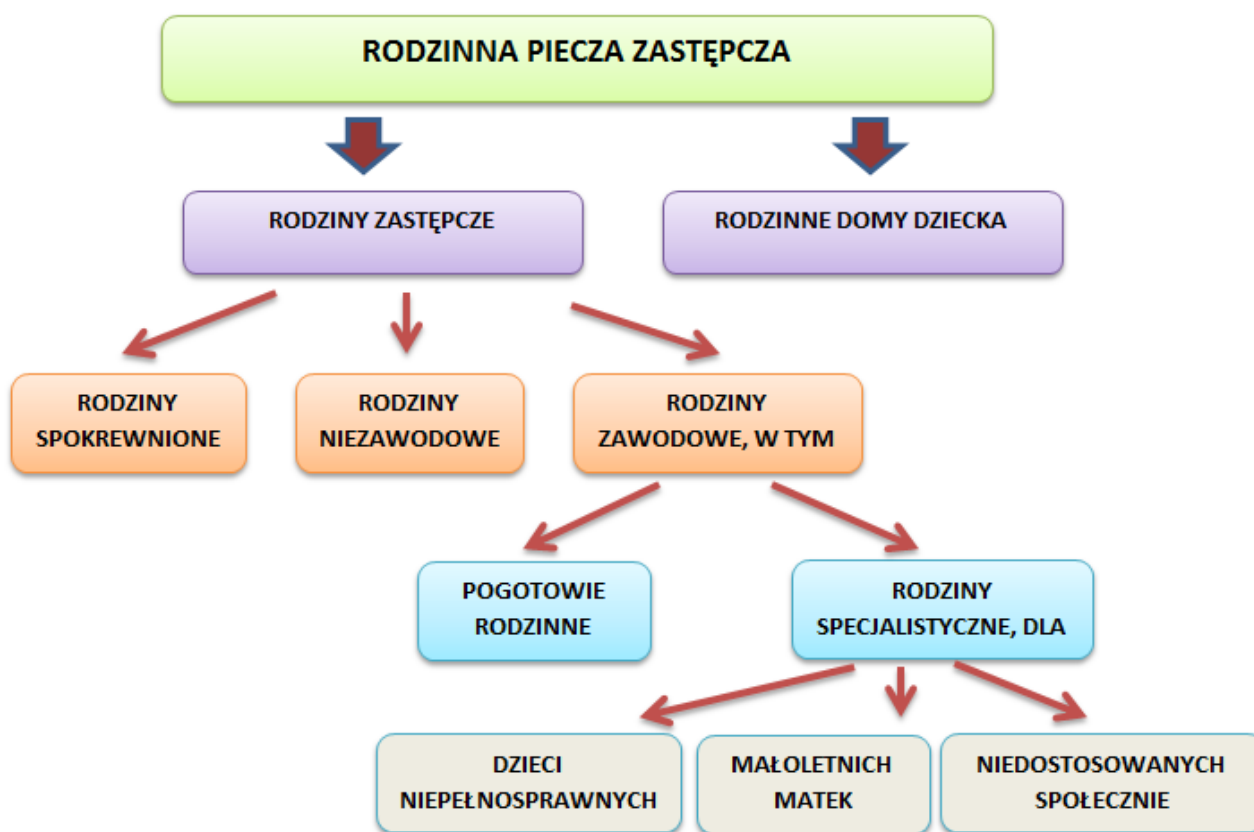
Powiat gorzowski – powiat w Polsce (województwo lubuskie), utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Siedzibą władz powiatu jest Gorzów Wielkopolski który nie wchodzi w jego skład.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. obejmuje swoją działalnością obszar 7 gmin Powiatu Gorzowskiego:

- gminy miejskie: Kostrzyn nad Odrą
- gminy miejsko-wiejskie: Witnica
- gminy wiejskie: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Lubiszyn, Santok.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinne formy pieczy zastępczej obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Zapewniają one dziecku całodobową opiekę i wychowanie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, dostęp do świadczeń zdrowotnych, zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne, a także zapewniają ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w Powiecie Gorzowskim było 120 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 185 dzieci.

Tabela 1. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gorzowskiego w latach 2019-2021

Typ rodziny zastępczej	Dzieci w rodzinach zastępczych		
	2019	2020	2021
Spokrewnione rodziny zastępcze	95	91	101
Niezawodowe rodziny zastępcze	44	40	56
Zawodowe rodziny zastępcze	5	5	5
Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego	5	0	4
Rodzinne Domy Dziecka	21	29	19
ŁĄCZNIE	170	165	185

źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.

Tabela 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu Gorzowskiego w latach 2019-2021

Typ rodziny zastępczej	Ilość Rodzin Zastępczych		
	2019	2020	2021
Spokrewnione rodziny zastępcze	68	71	75
Niezawodowe rodziny zastępcze	28	33	40
Zawodowe rodziny zastępcze	1	1	1
Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego	2	1	1
Rodzinny Dom Dziecka	4	4	3

ŁĄCZNIE	103	110	120
----------------	------------	------------	------------

źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.

Funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej pełnią tylko osoby będące wstępnymi tzn. babcia, dziadek lub rodzeństwo dziecka. Rodzinami niezawodowymi są dotychczasowe rodziny zastępcze niespokrewnione oraz osoby spokrewnione nie będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Zawodowe rodziny zastępcze funkcjonują jako:

- rodzina zastępcza zawodowa,
- rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego,
- rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna.

W latach 2019-2021 wystąpiła tendencja rosnąca, co do utworzonych rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Gorzowskiego.

W 2019 r. funkcjonowały łącznie 103 rodziny zastępcze. W 2020 r. było ich o 7 więcej. Natomiast w 2021 r. o 10 więcej, niż w roku ubiegłym.

Zwiększyła się również liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W roku 2019 w pieczy zastępczej przebywało 170 dzieci, natomiast w roku 2020 ich liczba zmniejszyła się o 5 - do 165 małoletnich. Natomiast w roku 2021 zwiększyła się o 20 i kształtowała się na poziomie 185 małoletnich.

Tabela 3. Wydatki na rodziny zastępcze w 2021 r.

Rozdział 85508 rodziny zastępcze		
DOTYCZY	PLAN	WYKONANIE
§ 2320 – zwrot dotacji do innych powiatów	536 460,00	312 389,11
§3110 – rodziny zastępcze na terenie Powiatu i pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej	2 637 238,00	2 073 585,97
§3110 - dodatek wychowawczy (tzw. 500+)	872 029,00	872 029,00
Obsługa programu 500+	8 807,00	8 425,96
§4170 Wynagrodzenia rodzin zawodowych wraz z pochodnymi od pracodawcy i pracownika	330 013,00	274 184,02

Razem	4 384 547,00	3 540 614,06
--------------	---------------------	---------------------

źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów nie jest to zasadne. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

♦ placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- specjalistyczno-terapeutycznego,
- rodzinnego.

- ◆ regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- ◆ interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, realizują plan pomocy dziecku, umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowi inaczej. Podejmują działania, których celem jest powrót dziecka do rodziny, zapewniają dostęp do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych dziecka, obejmują je działaniami terapeutycznymi oraz zapewniają korzystanie ze świadczeń zdrowotnych. W placówkach tych, z wyjątkiem placówek typu rodzinnego, umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. W wyjątkowych sytuacjach, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa, w placówkach tych można umieścić dziecko poniżej 10 roku życia.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego zajmują się wychowywaniem dzieci w różnym wieku, w tym dzieci dorastających i usamodzielniających się. Umożliwiają one wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu.

Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne zapewniają dzieciom specjalistyczną opiekę medyczną i rehabilitację. W regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych umieszczane są dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej

lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych umieszczane są dzieci wymagające specjalistycznej opieki, które w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Ich pobyt w ośrodku nie może trwać dłużej niż do ukończenia pierwszego roku życia.

Na terenie Powiatu Gorzowskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego. Małoletni wymagający umieszczenia w placówkach otrzymywali skierowania do placówek na terenie innych powiatów. Dzieci były umieszczane w województwach ościennych, ale także w miejscach odległych od Powiatu Gorzowskiego.

Powiat Gorzowski ponosi koszty utrzymania tych dzieci w placówkach opiekuńczo-

wychowawczych. Koszty ustalane są przez starostów właściwych, prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze. Koszty utrzymania małoletnich w placówkach w stosunku do kosztów ponoszonych na rodziny zastępcze są wysokie. Na utrzymanie wszystkich dzieci z terenu Powiatu Gorzowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w 2021 roku zaplanowano środki w wysokości 648 387,00 złotych, natomiast wydatkowano 259 724,02 złotych.

Tabela 4. Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2021 r.

Rozdział 85510 placówki opiekuńczo-wychowawcze		
DOTYCZY	PLAN	WYKONANIE
§2320 – zwrot dotacji do innych powiatów	648 387,00	259 724,02
§2810 – zwrot dotacji za dzieci umieszczone w placówkach typu rodzinnego	629 146,00	545 486,05
§3110 – pomoc dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	141 508,00	28 047,80
§3110- dodatek do zryczałtowanej kwoty (tzw. 500+)	88 839,00	88 839,00
Obsługa programu 500+	896,00	879,25
§4210	2 300,00	0,00
§4300	3 000,00	0,00
§4410 - podróże służbowe krajowe	2 000,00	0,00
Razem	1 516 076,00	922 976,12

źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.

Tabela 5. Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem stan na dzień 31.12.2021 r.

Lp.	Powiat	Miesięczny koszt utrzymania
1.	Miasto Gorzów Wielkopolski (Pogotowie Opiekuńcze)	8 255,94

2.	Namysłowski (Dom Dziecka w Namysłowie)	4 944,62
3.	Sępoleński (Placówka opiekuńczo-wychowawcza Mała Cerkwica)	5 574,76
4.	Miasto Częstochowa (Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Częstochowa)	2 501,76

źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.

Miesięczne koszty opieki instytucjonalnej są znacznie wyższe od kosztów opieki w pieczy rodzinnej.

Obecnie na terenie Powiatu Gorzowskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego. Powyższe placówki prowadzone są przez Fundację im. Janusza Korczaka w Marwicach. Placówki mają swoją siedzibę w Marwicach i Janczewie. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Marwicach i Janczewie na dzień 31.12.2021 r. przebywało 18 dzieci. W Marwicach było 9 dzieci. W Janczewie było 9 dzieci, w tym 1 dziecko spoza terenu Powiatu Gorzowskiego.

Miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w placówkach prowadzonych przez Fundację im. Janusza Korczaka w Marwicach w 2021 r. wyniósł 2 668,63 złotych. Wydatkowano na ten cel 545 486,05 złotych.

II. Analiza SWOT systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gorzowskim.

Dokonana diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w oparciu o źródła własne w obszarze pomocy dziecku i rodzinie stanowiła podstawę do opracowania analizy SWOT. Analiza SWOT jest techniką analityczną, służącą do uporządkowania informacji. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji w danym obszarze na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych) :

- **S** (z ang. *Strengths*)- mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu;
- **W** (z ang. *Weaknesses*)- słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu;
- **O** (z ang. *Opportunities*)- szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany;
- **T** (z ang. *Threats*)- zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Zestawienie powyższych grup czynników ułatwia planowanie działań. Mocne strony wspomagają budowę systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Słabe strony i zagrożenia to obszary problemowe, które w pierwszej kolejności powinny stać się przedmiotem interwencji.

Mocne strony	Słabe strony
---------------------	---------------------

<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój form pomocy nakierowanych na zagrożenia w rodzinie. 2. Realizacja projektów i programów mających na celu zapobieganie zjawiska wykluczenia społecznego. 3. Zmiany w świadomości społecznej na sytuacji zagrożenia rodzin i dzieci. 4. Pomoc sąsiedzka. 5. Praca asystentów rodziny w gminach. 6. Wykwalifikowani specjaliści pracujący w obszarze systemu pieczy zastępczej 7. Współpraca instytucji zajmujących się wsparciem rodzin (sądy rodzinne, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodki pomocy społecznej). 8. Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych. 9. Działalność Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa. 10. Funkcjonowanie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego prowadzonych przez Fundację im. Janusza Korczaka w Marwicach. 11. Zapewnienie opieki poprzez umieszczanie większości dzieci w rodzinnych formach opieki. 12. Dobre przygotowanie zawodowe kadr pomocy społecznej. 13. Zapewnienie usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych wsparcia finansowego i specjalistycznego. 14. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze. 15. Wykwalifikowana i doświadczona kadra pracowników PCPR. 16. Zatrudnienie pracowników socjalnych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. 17. Stały kontakt pracowników PCPR z 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca liczba kandydatów na rodziców zastępczych i rodziny pomocowe. 2. Niewystarczająca liczba zawodowych rodzin zastępczych. 3. Brak miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. 4. Niewystarczająca liczba psychologów i pedagogów pracujących z rodzinami zastępczymi. 5. Brak rodzin wspierających. 6. Ograniczona dostępność specjalistów do pracy z dzieckiem i rodziną (m.in. psychiatra dziecięcy, neurolog, seksuolog dziecięcy, diagności w kierunku FAS, genetycy). 7. Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców biologicznych. 8. Występowanie nowych form uzależnień (eurosieroctwo, alkoholizm, narkomania, internet, hazard, seksuoholizm, prostytutka). 9. Ograniczony dostęp do specjalistów leczenia uzależnień od internetu. 10. Zobojętnienie społeczne na sytuacje zagrażające rodzinom i dzieciom. 11. Brak świadomości społecznej o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej. 12. Mała ilość specjalistów pracy z rodziną 13. Mała liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pieczy zastępczej i pomocy społecznej. 14. Brak placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego. 15. Bariery psychologiczne rodzin zastępczych w zgłaszaniu problemów związanych z wychowywaniem dzieci. 16. Trudności w pozyskiwaniu lokalu mieszkalnego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.
---	--

<p>placówkami oświatowymi i instytucjami samorządowymi.</p> <p>18. Współpraca i wsparcie dla rodzin zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka przez pracowników instytucji pomocy społecznej.</p> <p>19. Chęć pracowników do ustawicznego podnoszenia kwalifikacji.</p> <p>20. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>21. Dostęp do aktualnych przepisów, interpretacji prawnych, komentarzy.</p> <p>22. Dostępność radcy prawnego.</p> <p>23. Prowadzenie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.</p> <p>24. Wolontariat.</p>	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<p>1. Rola i możliwości prawne samorządów lokalnych przy rozwiązywaniu problemów rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej</p> <p>2. Rozwój różnych form wsparcia dla rodzin i dzieci, w tym: wsparcie psychologiczne, świetlice terapeutyczne, organizowanie szkoleń.</p> <p>3. Ścisła współpraca w ramach zespołów interdyscyplinarnych: pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, policji.</p> <p>4. Wsparcie pracy asystenta rodziny.</p> <p>5. Rozpowszechnienie informacji o możliwościach instytucji udzielających pomocy.</p> <p>6. Aktywizowanie rodzin zagrożonych dysfunkcją.</p> <p>7. Możliwości aplikowania o środki z programów rządowych, samorządowych i unijnych na działania profilaktyczne i osłonowe w obszarze rodziny dysfunkcyjnej.</p> <p>8. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>9. Rozwój i zwiększenie dostępności</p>	<p>1. Niska efektywność pracy bezpośrednio z rodziną biologiczną skutkująca niewielką liczbą dzieci powracających do rodziców biologicznych.</p> <p>2. Niewielki poziom przepływu informacji i współpracy między instytucjami zajmującymi się rodziną biologiczną.</p> <p>3. Rutynowość w postępowaniu pracowników socjalnych.</p> <p>4. Postępująca degradacja wartości rodzinnych.</p> <p>5. Nieporadność opiekuńczo-wychowawcza rodzin naturalnych.</p> <p>6. Rozluźnienie lub rozpad więzi rodzinnych.</p> <p>7. Rozpad małżeństw.</p> <p>8. Wzrost liczby dzieci z problemami społeczno-emocjonalnymi.</p> <p>9. Brak wsparcia najbliższych w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>10. Sieroctwo, półsieroctwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców.</p> <p>11. Występowanie nieprawidłowości np. alkoholizm, przemoc w rodzinie, w tym</p>

<p>poradnictwa specjalistycznego.</p> <p>10. Poprawa dostępności do opieki psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i terapeutycznej dla rodzin zagrożonych.</p> <p>11. Działania organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej.</p> <p>12. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze w tym rodzin niezawodowych i zawodowych.</p> <p>13. Kwalifikowanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.</p> <p>14. Rozwój poradnictwa specjalistycznego w tym działalność Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa.</p> <p>15. Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym w Gorzowie Wlkp.</p> <p>16. Pomoc merytoryczna i finansowa dla rodzin zastępczych</p> <p>17. Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych</p> <p>18. Powstanie i funkcjonowanie grupy wsparcia rodzin zastępczych.</p> <p>19. Współpraca różnych specjalistów i różnych instytucji w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych.</p> <p>20. Współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracowników socjalnych.</p> <p>21. Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez osoby zatrudnione w instytucjach ds. pieczy zastępczej.</p> <p>22. Uczestnictwo w szkoleniach merytorycznych przez funkcjonujące rodziny zastępcze.</p> <p>23. Podejmowanie aktywności przez rodziny zastępcze w ramach grupy wsparcia.</p>	<p>przemoc seksualna, pobyt w zakładzie karnym rodzica, odrzucenie dziecka.</p> <p>12. Pojawienie się nowych zjawisk społecznych takich jak eurosieroctwo, uzależnienia od mediów, komputera, telefonu komórkowego, dopalaczy i innych używek.</p> <p>13. Brak gotowości i woli rodziców biologicznych do odzyskania władzy rodzicielskiej.</p> <p>14. Brak placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Gorzowski.</p> <p>15. Brak zgody ze strony rodzin zastępczych na przyjęcie dzieci z dysfunkcjami.</p> <p>16. Długotrwałe postępowania sądowe dot. uregulowania sytuacji prawnej dziecka.</p> <p>17. Wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.</p> <p>18. Niewystarczająca ilość pracowników socjalnych i asystentów rodziny.</p> <p>19. Brak środków finansowych na zwiększenie etatów dla specjalistów.</p> <p>20. Brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez rodziny zastępcze.</p> <p>21. Brak mieszkań dla osób opuszczających pieczę zastępczą.</p> <p>22. Powrót dziecka po opuszczeniu pieczy zastępczej do dysfunkcyjnego środowiska.</p> <p>23. Utrzymujący się w kraju stan epidemii SARS COV-2 i obowiązujący reżim sanitarny może zminimalizować możliwości promujące rodzicielstwo zastępcze i wolontariat, pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i wolontariuszy, organizowanie szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze a także może zminimalizować jakość udzielanego wsparcia specjalistycznego wymagającego bezpośredniego kontaktu z rodziną i dzieckiem.</p> <p>24. Wzrost kosztów utrzymania pieczy</p>
--	---

	zastępczej.
--	-------------

III. Program działań związanych z pieczą zastępczą w Powiecie Gorzowskim na lata 2022 - 2024

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz. 447) określiła obowiązek planowania oraz limitowania rodzin zastępczych, funkcjonujących w powiecie.

Głównym celem Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim na lata 2022-2024 jest rozwój i wzmocnienie systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Gorzowskiego.

Cel ten rozwinięty został o następujące cele szczegółowe :

CEL 1:

Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

FORMA REALIZACJI (DZIAŁANIA)	WSKAŹNIKI	REZULTAT PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ
1. Prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego poprzez reklamy ulotki plakaty, artykuły w prasie i na stronach internetowych, a także organizowanie imprez rodzinnych, festynów, konferencji	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie akcji i kampanii społecznych w środowisku lokalnym na temat rodzicielstwa zastępczego. ➤ Współpraca z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami działającymi na rzecz rozwoju rodzinnych form pieczy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej. ✓ Budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej. ✓ Zwiększenie świadomości społecznej i podejmowanie inicjatyw dotyczących

<p>itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba i rodzaj przeprowadzonych działań informacyjno-promocyjnych. ➤ Liczba kampanii promujących ideę rodzicielstwa zastępczego w formie ulotek, plakatów, konkursów. ➤ Publikacja artykułów w mediach lokalnych (informacje zamieszczone na stronach internetowych, w prasie lokalnej) dot. tematyki rodzicielstwa zastępczego. 	<p>zastępczych form opieki rodzinnej.</p>
<p>2. Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej zawodowej, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i Rodzinnych Domów Dziecka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie naboru i pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze. ➤ Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. ➤ Zebranie kompletu dokumentów. ➤ Zapewnienie badań psychologicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. ➤ Kwalifikacja przeszkolonych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. ➤ Liczba pozyskanych kandydatów na rodziców zastępczych. ➤ Liczba przeprowadzonych szkoleń. ➤ Wydanie przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia. ➤ Liczba osób które uzyskały świadectwo ukończenia szkolenia oraz zaświadczenie kwalifikacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pozyskanie nowych rodzin zastępczych ✓ Zwiększenie ilości profesjonalnie przygotowanych osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnego domu dziecka. ✓ Przygotowanie rodzin zastępczych na przyjęcie dziecka. ✓ Zapewnienie dzieciom miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej.

CEL 2:

Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej

FORMA REALIZACJI (DZIAŁANIA)	WSKAŹNIKI	REZULTAT PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ
<p>1. Organizowanie warsztatów i szkoleń dla funkcjonujących już rodzin zastępczych wszystkich typów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sporządzenie ankiety, co do potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych. ➤ Sporządzenie harmonogramu szkoleń. ➤ Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych szkoleń podnoszących umiejętności i kwalifikacje rodzin zastępczych. ➤ Liczba rodzin zastępczych przeszkolonych. ➤ Wydanie zaświadczeń dla osób uczestniczących. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zwiększenie świadomości rodzin zastępczych i ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. ✓ Podniesienie umiejętności i kwalifikacji. ✓ Zdobycie nowej wiedzy i utrwalenie już posiadanej.
<p>2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a także dla mieszkańców Powiatu Gorzowskiego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uruchomienie dyżuru specjalistów m.in. pedagoga, psychologa, radcy prawnego oraz prowadzenie terapii rodzin. ➤ Prowadzenie działań informacyjnych o prowadzonych dyżurach. ➤ Liczba rodzin i dzieci objętych specjalistycznym wsparciem. ➤ Liczba konsultacji pedagogicznych/psychologicznych/prawnych udzielonych rodzinom 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz umieszczonym w nich dzieciom pomocy psychologiczno-pedagogicznej. ✓ Umożliwienie indywidualnych spotkań z pedagogiem i psychologiem dla dzieci i rodzin. ✓ Dostęp do bezpłatnej

	<p>zastępczym.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin zastępczych korzystających z porad. ➤ Liczba udzielonych porad 	<p>pomocy prawnej osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dalszy rozwój Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa przy PCPR w Gorzowie Wlkp. ✓ Zwiększenie świadomości i wiedzy wśród rodzin zastępczych na temat problemów związanych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. ✓ Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego.
<p>3. Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poprzez pomoc wolontariuszy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem. ➤ Liczba podpisanych umów z wolontariuszami. ➤ Liczba wolontariuszy czynnie wspomagających pracę z dziećmi. ➤ Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia wolontariuszy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wspieranie dzieci i młodzieży w ich rozwoju i edukacji. ✓ Pomoc w wypełnianiu obowiązków opiekuńczych np. w odrabianiu lekcji, udzielaniu korepetycji, zabawy stymulującej rozwój dziecka.
<p>4. Zatrudnienie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Różnicowanie wśród zawodowych rodzin zastępczych potrzeby uzyskania pomocy. ➤ Liczba podań o zatrudnienie osoby pomocowej. ➤ Liczba zatrudnionych osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizowanie wsparcia dla Rodzinnych Domów Dziecka oraz rodzin zawodowych, w których przebywa więcej niż troje dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, poprzez zatrudnienie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. ✓ Wzmocnienie rodzin w wypełnianych funkcjach

<p>5. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba spotkań w ramach grupy wsparcia. ➤ Liczba osób biorących udział w spotkaniach grupy wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wzmocnienie rodzin zastępczych w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych
<p>6. Objęcie rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. ➤ Liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. ➤ Utrzymanie zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na poziomie umożliwiającym realizację Ustawy. ➤ Zatrudnienie osób spełniających wymagania zgodnie z Ustawą. ➤ Przydzielenie koordynatorom rodzin zastępczych zgodnie z Ustawą - w ramach limitu do 15 rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wsparcie nowych rodzin zastępczych w trudnościach związanych z opieką nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej. ✓ Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. ✓ Stała współpraca koordynatora z rodziną zastępczą. ✓ Działania mające na celu uregulowanie sytuacji prawnej dziecka.
<p>7. Zapewnienie wsparcia w formie świadczeń oraz wynagrodzeń dla rodzin zastępczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zabezpieczenie potrzeb materialnych dzieci. ➤ Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych. ➤ Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie powiatu gorzowskiego na realizację zadań. ➤ Liczba i wysokość kwoty wypłaconych świadczeń dla rodzin zastępczych w tym : <ul style="list-style-type: none"> • na wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych; • na przyjęcie dziecka; • na pokrycie kosztów utrzymania dziecka; • dodatki wychowawcze. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zabezpieczenie środków na pomoc finansową dla rodzin zastępczych (realizacja świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych) ✓ Poprawa sytuacji materialnej i bytowej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ✓ Możliwość realizacji przez powiat gorzowski zadań określonych w Ustawie.

8. Doskonalenie zawodowe kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udział w szkoleniach warsztatach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. ➤ Liczba pracowników PCPR w Gorzowie Wlkp. pracujących w obszarze pieczy zastępczej. ➤ Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach i warsztatach. 	✓ Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej z rodzinami zastępczymi oraz przeciwdziałanie ich wypaleniu zawodowemu.
9. Realizacja projektów realizowanych na rzecz pieczy zastępczej.	➤ Liczba realizowanych projektów.	

Tabela 6. Trzyletni limit rodzin zastępczych zawodowych

Zadania do realizacji	Rok		
	2022	2023	2024
Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych	1	1	1

Uwzględniając przeprowadzone analizy PCPR w Gorzowie Wlkp. będzie podejmować działania dzięki którym zostaną utworzone nowe rodziny zawodowe - po jednej rodzinie zastępczej zawodowej w danym roku kalendarzowym. Zadanie to jest skomplikowane i wymaga koordynacji wielu czynników:

- wyłonienie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej,
- przeszkolenie kandydatów i uzyskanie przez nich kwalifikacji,
- spełnianie przez kandydatów wymogów określonych w ustawie,
- odpowiednie warunki lokalowe rodziny zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Powiatu Gorzowskiego.

Działania zawarte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim na lata 2022-2024 finansowane będą ze środków własnych Powiatu oraz dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych w ramach konkursów.

V. Baza instytucji związanych z działalnością w obszarze pieczy zastępczej w powiecie gorzowskim:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., ul. Józefa Pankiewicza 5-7
2. Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wlkp., ul. Józefa Pankiewicza 5-7,
3. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp., ul. Chopina 52,
4. Sąd Rejonowy w Słubicach, ul. Bohaterów Warszawy 3b,
5. Fundacja im. Janusza Korczaka w Marwicach, Marwice 55, 66-432 Baczyna,
6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kamieniu Wielkim, ul. Stawna 40, 66-460 Witnica,
7. Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp., ul. Kwiatowa 10, 66-400 Gorzów Wlkp.
8. Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp., Sekcja Prewencji ul. Wyszyńskiego 122, 66-400 Gorzów Wlkp.
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Gorzowie Wlkp., ul. Pankiewicza 5-7, 66-400 Gorzów Wlkp.,
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 w Kostrzynie nad Odrą, Osiedle Leśne 5, 66-470 Kostrzyn nad Odrą,
11. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Witnicy, ul. Kostrzyńska 9, 66-460 Witnica,
12. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, ul. Niepodległości 17, 66-470 Kostrzyn nad Odrą,
13. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogdańcu, ul. Leśna 11, 66-450 Bogdaniec,
14. Ośrodek Pomocy Społecznej w Deszcznie, ul. Strażacka 5, 66-446 Deszczno
15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie, ul. Kościelna 10, 66-415 Kłodawa,
16. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie, ul. Dworcowa 30f, 66-433

Lubiszyn,

17. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku, ul. Gorzowska 19, 66-431 Santok,

18. Placówki Oświatowe na terenie Powiatu Gorzowskiego.

VI. Zakończenie

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim na lata 2022-2024 ma służyć rozwojowi rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Gorzowskim.

Zatem niezbędne jest prowadzenie pracy z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ponadto należy wspierać już funkcjonujące rodziny zastępcze, wzmacniać ich poczucie wartości i sprawczości. Program adresowany jest do:

- osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- rodzin zastępczych,
- rodzinnych domów dziecka,
- rodzin biologicznych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim wskazuje kierunki działań i priorytety w zakresie rozwoju pieczy zastępczej na najbliższe trzy lata. Program wpisuje się w realizację zadań wynikających z dokumentów strategicznych opracowanych i realizowanych w Powiecie Gorzowskim oraz w województwie lubuskim.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., zostało wyznaczone na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gorzowskim na lata 2022-2024 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., ze szczególnym uwzględnieniem efektów pracy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

Program ten ma charakter otwarty i będzie podlegał bieżącej aktualizacji i ewaluacji

w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych Powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

VII. Spis tabel

Spis tabel:

Tabela 1. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gorzowskiego w latach 2019-2021.

Tabela 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu Gorzowskiego w latach 2019-2021.

Tabela 3. Wydatki na rodziny zastępcze w 2021 r.

Tabela 4. Wydatki na placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2021 r.

Tabela 5. Koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem stan na dzień 31.12.2021 r.

Tabela 6. Trzyletni limit rodzin zastępczych zawodowych.